

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าโสกรังของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษานี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จากประชากร 13 หมู่บ้าน จำนวน 1,240 ครัวเรือน รวมเป็น 5,847 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว, 2551 : 2-3) โดยเลือกประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปครัวเรือนละ 1 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จากประชากร 13 หมู่บ้าน โดยวิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 727) ตามสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น กำหนดที่ร้อยละ .05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{1,240}{1 + (1,240)(.05^2)}$$

$$= \frac{1,240}{1 + (1,240 \times .0025)}$$

$$= 302.43 \text{ คน}$$

จากนั้นผู้ศึกษาจะทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้จำนวนเต็มผู้ศึกษาจึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 303 คนและใช้วิธีกำหนดสัดส่วนจากประชากรในแต่ละหมู่บ้านใช้วิธีกำหนดสัดส่วนจากประชากรในแต่ละหมู่บ้านจาก 13 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยการเลือกตัวอย่างมาจากทุกหมู่บ้าน และสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากทุกหมู่บ้าน (สุรินทร์ นิยมางกุล, 2548: 169) โดยการเขียนเลขที่บ้านของแต่ละหมู่บ้านลงในกล่องจำนวน 13 กล่องแล้วจับสลากที่ละใบได้ฉลากใบใดจดบันทึกเลขที่บ้านไว้แล้วนำลงในกล่องอีกเพื่อให้ทุกครัวเรือนมีโอกาสถูกเลือกเท่ากัน จนครบตามจำนวนของขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน

ลำดับที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านหนองบัวกาเจริญ	107	26
2	บ้านหนองนาใน	73	18
3	บ้านหัวช้าง	93	23
4	บ้านหนองกระทุ่ม	98	24

ลำดับที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
5	บ้านขามเรียน	93	23
6	บ้าน โศกสว่าง	72	18
7	บ้านหัวตุ	131	32
8	บ้าน โศกเลื่อน	133	32
9	บ้านหนองหัวเต่า	100	24
10	บ้าน โศกล่าม	99	24
11	บ้าน โนนอุดม	57	14
12	บ้าน โศกล่าม	99	24
13	บ้านหนองบึง	85	21
รวม		1,240	303

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด และแบบปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย หมู่บ้านที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไผ่ของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไผ่ของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา และได้กำหนดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาคั้งนี้ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบคิด และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าโสกรังของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อแก้ไขปรับปรุงแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาด้านเนื้อหา ด้านภาษา และด้านการวัดผลประเมินผล โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence หรือ IOC)

(ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 249) โดยกำหนด ดังนี้

เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	+ 1
ไม่แน่ใจ	มีค่าเท่ากับ	0
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	- 1

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

1.3.1 นายนิวัฒน์ กัณหะ วุฒิกการศึกษา รปม. (รัฐประศาสนศาสตร์) ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อ.พุทไธสง จ.บุรีรัมย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1.3.2 นางสาวธัญพร วาเสนัง วุฒิกการศึกษา (ศศ.ม.) การสอนภาษาไทย ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ ศศ.3 โรงเรียนพยัคฆภูมิวิทยาคาร เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

1.3.3 นายประสิทธิ์ ชาญศิริ วุฒิกการศึกษา กศ.ม.(จิตวิทยาทางการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขามเรียน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

2. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 แบบสอบถามมีค่า IOC = 1 ทุกข้อ ผู้ศึกษานำไปหาคุณภาพ (อำไพ เกียรติชัย และคณะ. 2545 : 72) โดยนำไปทดลองใช้ กับประชาชนจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

2.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนหาค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษากำหนดขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว และผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอเก็บข้อมูลประชาชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. กำหนดให้มีผู้ช่วยผู้ศึกษาประจำแต่ละหมู่บ้านในตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อช่วยผู้ศึกษาเก็บรวบรวมแบบสอบถาม
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามเวลาที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน
2. ลงรหัสในแบบสอบถามตามแบบการลงรหัส
3. ให้คะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมแต่ละระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 103)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

4. นำแบบสอบถามไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายความว่า	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายความว่า	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายความว่า	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายความว่า	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายความว่า	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)
2. การวัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็น จำแนกกลุ่มตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ สถิติที่ใช้ ได้แก่ F –test (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่และการพรรณนาความตามเนื้อหา